

**ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
ΑΡΩΜΑΤΙΚΩΝ - ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ
ΦΥΤΩΝ
ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ**

ΕΣΠΕΡΙΔΑ Τ.Α.Α. Ν. ΑΧΑΪΑΣ

27/05/2015

ΤΜΗΜΑ ΑΓΡ. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Ν. ΑΧΑΪΑΣ

Εισηγήτρια ΠΕΓΚΥ ΛΕΟΝΤΑΡΙΤΟΥ

Νομοθεσία που διέπει το πολλαπλασιαστικό υλικό των Α/Φ φυτών

1. *ΥΑ 7057/102367/2014 (ΦΕΚ 2266/Β/2014):
Τεχνικός Κανονισμός αποδοχής ποικιλιών αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών (άνηθος, βασιλικός, χαμομήλι, θυμάρι και ρίγανη)*
2. *ΥΑ 7594/115508/2014 (ΦΕΚ 2663/Β/2014):
Τεχνικός Κανονισμός Εμπορίας Πολλαπλασιαστικού Υλικού Αρωματικών και φαρμακευτικών Φυτών.*

«Αρωματικά – Φαρμακευτικά Φυτά»

Ορίζονται τα: καλλιεργούμενα φυτά τα οποία χρησιμοποιούνται ως έχουν ή δια των δευτερογενών προϊόντων τους:

- α) για θεραπευτικούς και καλλυντικούς σκοπούς, καθώς και στα τρόφιμα και ποτά, και*
- β) στη βιομηχανία φαρμάκων, στη βιομηχανία καλλυντικών και στη βιομηχανία τροφίμων και ποτών.*

Πολλαπλασιαστικό υλικό

του οποίου τα προϊόντα προορίζονται για αρωματικούς ή
φαρμακευτικούς σκοπούς

*ορίζεται το φυτικό υλικό που προορίζεται για τον πολλαπλασιασμό Α/Φ φυτών
(σπόροι, μοσχεύματα, κλπ) ή την παραγωγή Α/Φ φυτών (από σπορόφυτα, έρριζα
μοσχεύματα, πλήρη φυτά για περαιτέρω εμπορία, ...)*

- 1. Το πολλαπλασιαστικό υλικό μπορεί να τεθεί σε εμπορία μόνο εάν πληροί τις απαιτήσεις της σχετικής απόφασης*
- 2. Εξαιρείται το υλικό που προορίζεται για :*
  - δοκιμές ή επιστημονικούς σκοπούς*
  - εργασίες επιλογής*
  - τη διατήρηση της γενετικής βιοποικιλότητας*

Προϋποθέσεις – Απαιτήσεις I

Το υλικό πρέπει να είναι σύμφωνο με τις φυτοϋγειονομικές προϋποθέσεις του Π.Δ. 365/2002 (ΦΕΚ Α 307) καθώς και να είναι:

1. **Μακροσκοπικά ουσιαστικά** απαλλαγμένο από οποιουσδήποτε **επιβλαβείς οργανισμούς** υποβαθμίζουν την ποιότητα του ή από **σημεία ή συμπτώματα αυτών** τα οποία μειώνουν τη χρησιμότητά του
2. Ουσιαστικά απαλλαγμένο από οποιαδήποτε **ελαττώματα** που θα μπορούσαν να υποβαθμίσουν την ποιότητα του ως πολλαπλασιαστικού υλικού (σωστό μέγεθος, καλά ανεπτυγμένο ριζικό σύστημα, τρυπήματα - σπασίματα σπόρων, κλπ)
3. Να διαθέτει ικανοποιητικό **σφρίγγος και διαστάσεις**, ανάλογα με τη χρησιμότητά του ως πολλαπλασιαστικού υλικού
4. Να έχει ικανοποιητική **βλαστική ικανότητα** όταν πρόκειται για σπόρους σποράς (65%)
5. Να έχει ικανοποιητική **καθαρότητα** (85% κ.β. αν είδος) αν δηλώνεται μόνο είδος, αλλά και **ποικιλιακή ταυτότητα** (92% των σπόρων) στις περιπτώσεις που διατίθενται προς εμπορία με ένδειξη ποικιλίας

Όταν με βάσει ορατά σημεία ή συμπτώματα υπάρχει παρουσία επιβλαβών οργανισμών, πρέπει το πολλαπλασιαστικό υλικό να υποβάλλεται σε κατάλληλη αγωγή διαφορετικά πρέπει να αποσύρεται από την εμπορία.

Προϋποθέσεις – Απαιτήσεις II

*Για αρωματικούς - φαρμακευτικούς σκοπούς μπορεί να χρησιμοποιηθούν
και εσπεριδοειδή.*

*Για το πολλαπλασιαστικό υλικό εσπεριδοειδών που προορίζεται που
προορίζεται γι' αυτό το σκοπό, καθώς και τα αρωματικά –
φαρμακευτικά που πολλαπλασιάζονται με **βολβούς** υπάρχουν και
άλλες ειδικές απαιτήσεις.*

Επιπλέον ειδικές απαιτήσεις για εσπεριδοειδή

- α) να προέρχεται από **αρχικό υλικό το οποίο έχει ελεγχθεί** και έχει διαπιστωθεί ότι δεν παρουσιάζει συμπτώματα παρουσίας οποιονδήποτε **ιών, ασθενειών που μοιάζουν με ιώσεις ή άλλων ασθενειών,**
- β) να **έχει ελεγχθεί** και να έχει διαπιστωθεί ότι είναι ουσιαστικά απαλλαγμένο από τέτοιους ιούς, ασθένειες που μοιάζουν με ιώσεις ή άλλες ασθένειες από την έναρξη της τελευταίας βλαστικής περιόδου, και
- γ) στην περίπτωση που είναι εμβολιασμένο, να **έχει εμβολιασθεί** σε υποκείμενα ανθεκτικά σε ιοειδή.

Επιπλέον ειδικές απαιτήσεις για φυτά που αναπαράγονται με βολβούς

οι βολβοί πρέπει να προέρχονται απευθείας από **υλικό το οποίο ελέγχθηκε στο στάδιο της ανάπτυξης του** και διαπιστώθηκε ότι είναι ουσιαστικά απαλλαγμένο από οποιουσδήποτε επιβλαβείς οργανισμούς

Προϋποθέσεις - Απαιτήσεις III

Απαιτήσεις για προμηθευτές

Οι προμηθευτές πολλαπλασιαστικού υλικού πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα που προβλέπονται στα άρθρα 5 και 15 του Ν. 1564/1985, όπως ισχύουν και να τηρούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις.

ΜΗΤΡΩΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΠΟΛ/ΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

http://www.minagric.gr/pol_yliko/

Υποχρεώσεις παραγωγών-προμηθευτών

- Εντοπίζουν και παρακολουθούν *τα κρίσιμα σημεία* της διαδικασίας παραγωγής τα οποία επηρεάζουν την ποιότητα του υλικού * (ΠΙΝΑΚΑΣ Ι)
- Διατηρούν τις πληροφορίες σχετικά με την παρακολούθηση η οποία αναφέρεται στην παραπάνω περίπτωση, προκειμένου να ελεγχθούν ύστερα από αίτημα της επίσημης υπηρεσίας (*Βιβλίο παραγωγής*)
- Λαμβάνουν *δείγματα*, όταν χρειάζεται, για ανάλυση στο εργαστήριο με κατάλληλες εγκαταστάσεις και τεχνογνωσία
- Εξασφαλίζουν ότι *κατά την παραγωγή* είναι δυνατός ο *εντοπισμός των επιμέρους παρτίδων* του πολλαπλασιαστικού υλικού
- Σε περίπτωση εμφάνισης *επιβλαβούς οργανισμού ενημερώνουν* αμελλητί την Υπηρεσία Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Περιφερειακής Ενότητας (και το Τμήμα Αγροτικής Ανάπτυξης) και εφαρμόζουν τα τυχόν μέτρα επιβληθούν
- Τηρούν βιβλία παραγωγής, αγορών και πωλήσεων επί τουλάχιστον 12 μήνες (*Αρχείο αγορών – προμηθειών, Τριπλότυπα*)

Παρτίδα είναι ο αριθμός μονάδων ενός αγαθού, που χαρακτηρίζεται από την ομοιογένεια της σύνθεσης και της καταγωγής

π.χ. σπορόφυτα ίδιας παρτίδας:

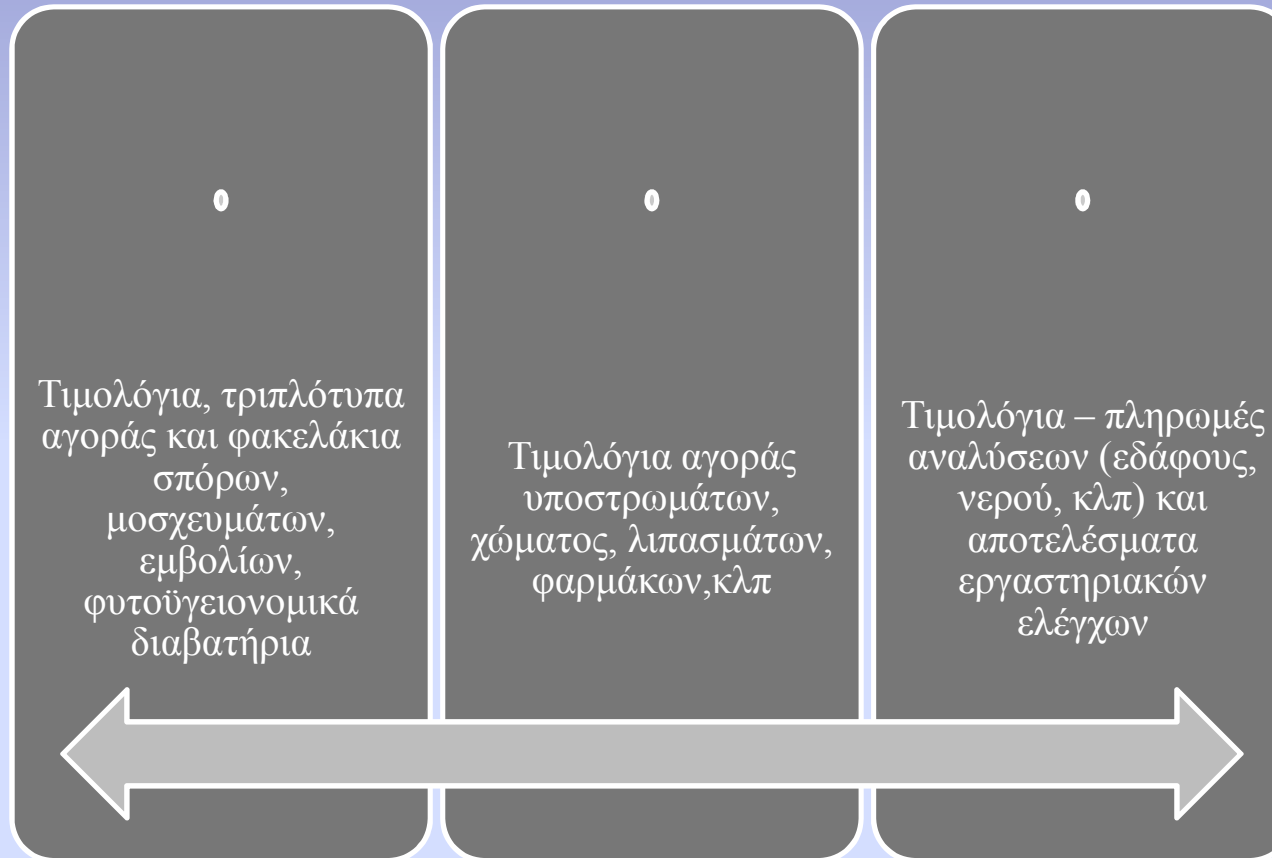
- ίδια σπορομερίδα σπόρου
- σπάρθηκαν την ίδια ημέρα

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι - ΚΡΙΣΙΜΑ ΣΗΜΕΙΑ (κατά περίπτωση)

1. *Επιλογή αγρών σποροπαραγωγής (ιστορικό καλλιέργειας αγρών, μόνωση σποροκαλλιιεργειών, κλπ), επιλογή εδαφικών υποστρωμάτων και αξιολόγηση νερού άρδευσης*
2. *Σπορά φύτευση-μεταφύτευση / σκληραγώγηση φυτών / εμβολιασμός / ριζοβόληση μοσχευμάτων*
3. *Καλλιεργητικές φροντίδες κατά τα διάφορα στάδια σποροπαραγωγής και παραγωγής λοιπού πολλαπλασιαστικού υλικού (λίπανση, άρδευση, κλάδεμα, ζιζανιοκτονία, φυτοπροστασία)*
4. *Συγκομιδή – συλλογή, συντήρηση σπόρων σποράς και λοιπού πολλαπλασιαστικού υλικού*
5. *Εργαστηριακοί έλεγχοι (βλαστική ικανότητα και καθαρότητα σπόρων σποράς, έλεγχοι φυτοϋγείας)*
6. *Αναπαραγωγή φυτών με τη μέθοδο της ιστοκαλλιέργειας).....*

Βιβλίο - Αρχείο αγορών

(ένα ντοσιέ με τιμολόγια, καρτελάκια, συνοδευτικά έγγραφα)

Βιβλίο εργασιών παραγωγής

Εργασίες (με ημερολογιακή σειρά)

- σπορά
  - εμβολιασμός
  - 1^η μεταφύτευση
  - 2^η μεταφύτευση
  - Λίπανση
  - Φυτοπροστατευτικές εφαρμογές
  - Απώλειες
  - Πώληση
- θα μπορούσε να είναι ημερολόγιο
  - ή αριθμημένες σελίδες κατά παρτίδες
  - θα βοηθούσαν και ηλεκτρονικά αρχεία

Παρουσία και αντιμετώπιση επιβλαβών οργανισμών

- Πιθανά κατάλογος με τους επιβλαβείς οργανισμούς για κάθε είδος
- Σε ξεχωριστή στήλη αν εμφανίστηκε και τι μέτρα λήφθηκαν, ή αν λαμβάνονται προληπτικά μέτρα για αυτό (π.χ. Access)
- Δειγματοληψίες, κ.α.

Σήμανση

Η διαφορετική παρτίδα πρέπει να σημαίνεται με καρτελάκι στο οποίο αναγράφονται τα παρακάτω απαραίτητα:

ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΕΛ

ΕΛΛΑΣ (ΕΛ)

ΒΟΤΑΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ: ΦΑΣΟΜΗΛΟ

BOTANICAL NAME Salvia fruticosa

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ,
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Ν. ΑΧΑΪΑΣ**

ΠΟΙΚΙΛΙΑ:

VARIETY:

ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ:

SUBROOT:

ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΩΟΥ: B25

REGISTER NUMBER:

ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΡΤΙΔΑΣ: 1-15

LOT NUMBER:

ΠΟΣΟΤΗΤΑ: 150

QUANTITY:

ΧΩΡΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ: ΕΛΛΑΔΑ

COUNTRY OF PRODUCTION: GREECE

Τριπλότυπο

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΦΥΤΩΡΙΑΚΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ
ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ
ΕΔΡΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ
ΑΦΜ
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Αριθ. ....

Ημερομηνία .....

ΤΡΙΠΛΟΤΥΠΟ ΔΕΛΤΙΟ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΦΥΤΩΡΙΑΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Όνοματεπώνυμο Αγοραστή:

.....

Κατοίκου: ..... Οδός: ..... Αριθμός: .....

Α/Α	ΦΥΤΙΚΟ ΕΙΔΟΣ	ΠΟΙΚΙΛΙΑ	ΠΑΡΤΙΔΑ	ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ

Θεώρηση

Τ.Α.Α. ΑΧΑΪΑΣ

.....

Βεβαιώνεται ότι, ο ανωτέρω
φυτωριούχος εγγεγραμμένος στο
Μητρώο Φυτωριακών Επιχειρήσεων
με αριθμό .....

Υπογραφή Εκπρόσωπου
Φυτωριακής Επιχείρησης

.....

Ιχνηλασιμότητα

Πρόβλημα σε παραγωγό

- από σήμανση φυτού και τριπλότυπο εντοπίζεται ο προμηθευτής φυτωριούχος

Φυτωριούχος

- από σήμανση φυτού, τριπλότυπο και βιβλίο εργασιών εντοπίζεται η παρτίδα φυτών

Φυτωριούχος

- από βιβλίο τριπλοτύπων εντοπίζονται άλλοι που έχουν πάρει φυτά της ίδιας παρτίδας και ελέγχουμε αν υπάρχει και εκεί πρόβλημα ή το πρόβλημα εντοπίζεται μόνο σε αυτόν τον παραγωγό

Φυτωριούχος

- από τετράδιο εργασιών/ ηλεκτρονικό αρχείο εντοπίζεται προέλευση παρτίδας (μητρικό, σπορομερίδα) και ιστορικό της και το ελέγχουμε

Σημασία ιχνηλασιμότητας

Για τον Φυτωριούχο

- Εντοπισμός καλύτερων προμηθευτών σπόρων ή καλύτερων μητρικών για λήψη μοσχευμάτων
- Διόρθωση πιθανά λανθασμένων χειρισμών
- Συγκρίσεις, κλπ
- Καλύτερη εξυπηρέτηση πελατών, αναδρομικά στοιχεία feedback (ανατροφοδότηση)

Για τον Παραγωγό

- Εντοπισμός προμηθευτή και συνεργασία με αυτόν για καλύτερο πολ/κο υλικό
- Κομμάτι της ιχνηλασιμότητας πιο εύκολη εφαρμογή συστημάτων ποιότητας, ISO,
- Εργαλείο προώθησης για τις πωλήσεις του

Για την εγχώρια παραγωγή

- Γρήγορος εντοπισμός προβλήματος από το ένα σημείο σε όλα τα σχετιζόμενα
- Αποφυγή εξάπλωσης προβλήματος

Πιστοποίηση ποιότητας υλικού Ι

Το 1^ο βήμα για την πιστοποίηση του πολλαπλασιαστικού υλικού είναι η ποικιλιακή ταυτότητα.

Με την ΥΑ 7057/102367/2014 θεσπίστηκε η διαδικασία για την εγγραφή στον εθνικό κατάλογο ποικιλιών καλλιεργούμενων φυτών, ποικιλιών άνηθου, βασιλικού, χαμομηλιού, θυμαριού και ρίγανης. ±

<http://www.alekati.gr/>

<http://el.wikipedia.org/wiki/>

<http://el.wikipedia.org/wiki/>

<http://el.wikipedia.org/wiki/>

Πέρα από τον εθνικό κατάλογο στο εμπόριο διατίθεται πολ/κο υλικό με ένδειξη ποικιλίας αν ±

ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ ΦΥΤΩΝ

Τι εννοούμε όταν μιλάμε για ποικιλία:

Κατ' αρχάς να ξεκαθαρίσουμε ότι δε μιλάμε με τις ευρύτερες έννοιες της Βιολογίας και της Βοτανικής, οι οποίες αναφέρονται σε αυτοφυείς πληθυσμούς ειδών.

Οι «γεωργικές ποικιλίες» ανταποκρίνονται στις ανάγκες των παραγωγών για φυτά με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, προσαρμοσμένα στο περιβάλλον και τις πρακτικές καλλιέργειας.

Μια τέτοια ποικιλία εκπροσωπεί μια καθορισμένη ομάδα φυτών, επιλεγμένη μέσα από ένα είδος με κοινά χαρακτηριστικά, η οποία ικανοποιεί τα ΔΟΣ (Διακριτότητας, Ομοιομορφίας, Σταθερότητας)...

ΔΟΣ

*Μία ποικιλία θεωρείται **διακρινόμενη** εφόσον ξεχωρίζει, ανεξάρτητα από την προέλευσή της, τεχνητή ή φυσική, από την τυχόν αρχική ποικιλία από την οποία προήλθε και **διακρίνεται εμφανώς**, λόγω ενός ή περισσότερων σημαντικών χαρακτηριστικών, από οποιαδήποτε άλλη γνωστή ποικιλία.*

*Μία ποικιλία θεωρείται επαρκώς **ομοιόμορφη** αν τα φυτά που την αποτελούν, εκτός σπανίων παρεκκλίσεων, λαμβανομένων υπόψη των ιδιομορφιών του συστήματος αναπαραγωγής των φυτών, **είναι όμοια ή γενετικώς όμοια για το σύνολο των χαρακτηριστικών που λαμβάνονται υπόψη για το σκοπό αυτό.***

*Μία ποικιλία θεωρείται **σταθερή** αν, μετά τις διαδοχικές αναπαραγωγές ή πολλαπλασιασμούς της ή στο τέλος κάθε κύκλου, εφόσον ο δημιουργός έχει προσδιορίσει έναν ιδιαίτερο κύκλο αναπαραγωγών ή πολλαπλασιασμών, **διατηρεί τα αρχικά βασικά χαρακτηριστικά της.***

ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ ΦΥΤΩΝ

είναι:

- προστατευόμενη νομικώς από δικαίωμα επί φυτικής ποικιλίας, σύμφωνα με τις διατάξεις για την προστασία νέων ποικιλιών ή
  - επίσημα καταχωρημένη σε άλλο εθνικό κατάλογο κράτους μέλους ή
    - κοινώς γνωστή ή
- εγγεγραμμένη σε κατάλογο που διατηρεί ο προμηθευτής με τη λεπτομερή περιγραφή της και την ονομασία της (σύμφωνα με διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές)....

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΠΟΙΚΙΛΙΑΣ ΣΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΤΑΛΟΓΟ

1. Αίτηση και έντυπο από το δημιουργό ή το διατηρητή ή το νόμιμο εκπρόσωπο αυτών προς το **Ινστιτούτο Ελέγχου Ποικιλιών Καλλιεργούμενων Φυτών του Υπουργείου**
2. Πληροφοριακά στοιχεία που δίνουν την κατά το δυνατό πληρέστερη περιγραφή της ποικιλίας και των αγρονομικών συνθηκών κάτω από τις οποίες πρέπει να γίνει η δοκιμή της ποικιλίας.
3. Αντίγραφο πιστοποιητικού φυτικής δημιουργίας, αν υπάρχει
4. Δήλωση του δημιουργού ότι είναι δημιουργός της ποικιλίας
5. Βεβαίωση του δημιουργού ότι η ποικιλία δεν είναι γενετικά τροποποιημένη
6. Εξουσιοδότηση του δημιουργού για τον ορισμό διατηρητή

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΠΟΙΚΙΛΙΑΣ ΣΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΤΑΛΟΓΟ

7. Δήλωση του διατηρητή στην οποία βεβαιώνεται ότι διατηρεί την ποικιλία, καθώς και η χώρα διατήρησης
8. Εξουσιοδότηση του δημιουργού ή του διατηρητή για τον ορισμό νομίμου εκπροσώπου στη Χώρα,
9. Αποδεικτικό πληρωμής τελών δοκιμής και
10. Αναγκαία ποσότητα πολλαπλασιαστικού υλικού σε συσκευασία με την κατάλληλη σήμανση και σφράγιση. Η ποσότητα και η συσκευασία καθορίζονται από το ΙΕΠΚΦ και τη νομοθεσία (π.χ. για τη ρίγανη: 50 έριζα μοσχεύματα σε γλάστρα άπαξ, ή 4 γρ σπόρου/έτος δοκιμής)

Η εγγραφή μιας ποικιλίας στον Εθνικό Κατάλογο ισχύει για χρονικό διάστημα δέκα (10) ετών, αρχομένου από την 1η Ιανουαρίου του επομένου της εγγραφής έτους.

Πιστοποίηση ποιότητας υλικού II

Το επόμενο βήμα για την πιστοποίηση του πολλαπλασιαστικού υλικού είναι ο έλεγχος και η πιστοποίηση από τα Τμήματα Αγροτικής Ανάπτυξης σύμφωνα με τους ειδικούς Τεχνικούς Κανονισμούς.

*Αυτή τη στιγμή, για να αποκτήσουμε πιστοποιημένο πολ/κο υλικό αρωματικών - φαρμακευτικών, **προέχει** να εγγραφούν ποικιλίες στον Εθνικό Κατάλογο.*

Πέτρος Κωτσόπουλος

ΑΝΘΗΡ – Γιάννης Ντέμος

Επίσης, υπάρχει πολ/κο υλικό πιστοποιημένο ως βιολογικά παραγόμενο.

Αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει πιστοποιημένο πολ/κο υλικό αρωματικών φυτών. Υπάρχει τυποποιημένο πολ/κο υλικό.

Πιστοποίηση ποιότητας υλικού ΙΙΙ

Συνεπώς:

*αυτή τη στιγμή το πολλαπλασιαστικού υλικό παράγεται με ευθύνη του παραγωγού,
νόμιμα εγγεγραμμένου στα μητρώα του Υπουργείου,
ελεγχόμενου από τα Τμήματα Αγροτικής Ανάπτυξης του Υπουργείου
και διατίθεται με ονομασία γένους και είδους αν δεν υπάρχει ποικιλιακή ταυτότητα.*

Πιστοποίηση ποιότητας υλικού IV

Οι φυτωριούχοι μας θα πρέπει να επιδιώκουν να αποκτήσουν αρχικό υλικό γνωστής προέλευσης.

Παράδειγμα 1ο:

- *Προμήθεια σπόρων από Κέντρο Γεωργικής Έρευνας Βορείου Ελλάδας
(σας παρέχουμε κατάλογο με είδη, τιμές και στοιχεία επικοινωνίας)*

Παράδειγμα 2ο:

- *Συλλογή αρχικού υλικού από τη φύση κατόπιν άδειας συλλογής από Δασαρχείο
(μας καθορίζει προέλευση)*
  - *Ταυτοποίηση γένους είδους από Πανεπιστήμιο*
  - *Δημιουργία μοσχευμάτων για προσφορά ομοιόμορφων φυτωρίων*

Πιστοποίηση ποιότητας υλικού V

Είναι σημαντικό ο κάθε ένας που ασχολείται με τον τομέα,

ειδικά του πολλαπλασιαστικού υλικού,

*να δουλεύει με **υπευθυνότητα***

και έχοντας συναίσθηση της ευθύνης που του αναλογεί,

ώστε οι καλλιεργητές να προμηθεύονται ποιοτικό υλικό.

*Είναι στο χέρι πέρα από το κράτος **και των ιδιωτών** να συμβάλλουν προχωρώντας σε*

- ίδρυση σποροπαραγωγικών επιχειρήσεων,*
- στελέχωση των επιχειρήσεών τους με επιστημονικό προσωπικό*
- και δημιουργία δικών τους ή συνεργασία με Πανεπιστήμια, ΔΗΜΗΤΡΑ (ΕΘΙΑΓΕ),
τμημάτων έρευνας.*

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ!

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΧΑΪΑΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 334

ΤΗΛ: 2610 275230

E-mail: keppyel_partras@yahoo.gr